

Referat af møde i Muslingeudvalget mandag den 24. juni 2024 kl. 13.00-15.00

Dagsorden

1. Velkomst v/Fødevareministeriet
2. Orientering om arbejde med vurderinger af muslingefiskeri i henhold til vandområdeplanerne
3. Orientering om arbejde med konsekvensvurderinger for fiskeriaktiviteter i Natura 2000-områder
4. Hjertemuslinger: Orientering om bestandsundersøgelse i 2024 samt om arbejdet med en ny forvaltningsmodel
5. Orientering om status for arbejdet med revision af regelsættet for opdrætsaktiviteter
6. Eventuelt
  - a. Orientering om implementering af Havplanen

Deltagere:

Mikkel Stage	Fødevareministeriets departement
Maria Egehoved	Fødevareministeriets departement
Ida Lassen	Fødevareministeriets departement
Mette Kruse Møller	Fødevareministeriets departement
Mads Røddik Christensen	Fiskeristyrelsen
Stig Prüssing	Fiskeristyrelsen
Marica Høy Christiansen	Fiskeristyrelsen
Cathrine Bøgh Pedersen	Miljøstyrelsen
Lidde Bagge Jensen	Miljøstyrelsen
Søren L. H. Christensen	Miljøstyrelsen
Anna-Grethe U. Pedersen	Miljøstyrelsen
Louise Martinussen Krupp	Miljøministeriets departement
Pernille Nielsen	DTU Aqua
Pedro Freitas	DTU Aqua
Jens Kjerulf Petersen	DTU Aqua
Henrik Nielsen	Foreningen Muslingeerhvervet
Bo Husted Kjeldgaard	Centralforeningen for Limfjorden
Jan Christensen	Fiskeindustriens Arbejdsgiverforening, Vildsund Blue
Jan Hansen	DFPO
Henrik Lund	DFPO
Ole Lundberg Larsen	DFPO
Rasmus Wittrup	DFPO, Bælternes Fiskeriforening
Peter Pedersen	Limfjordsfiskernes Østersforening
Erik Kolding	KL
Torben Kronborg Pihl	Danske Regioner
Tanja Dragsbæk	Danish Seafood Association
Lars Erik Holtegaard	Brancheforeningen for Skaldyrsopdræt
Marie Maar	Aarhus Universitet
Henrike Semmler	WWF
Knud Flensted	Dansk Ornitologisk Forening
Sabina Rohde	Danmarks Jægerforbund

Referat

1. Velkomst v/Fødevareministeriet

Mikkel Stage bød velkommen.

Formålet med mødet var fra ministeriets side at orientere om diverse sager og indsatser.

2. Orientering om arbejde med vurderinger af muslingefiskeri i henhold til vandområdeplanerne

Mikkel Stage orienterede om arbejdet med vurderinger i henhold til vandområdeplanerne. Mikkel oplyste, at de nye vandområdeplaner – også kaldet VP3 – kom sidste sommer. Af § 8 i indsatsbekendtgørelsen følger, at myndigheder ved administration af lovgivningen skal forebygge forringelse af tilstanden for kystvande og sikre, at man ikke hindrer opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen. Forinden der udstedes tilladelser til et fiskeri er FVM således forpligtet til at vurdere, om fiskeri i de enkelte vandområder forringer tilstanden og er i overensstemmelse med miljømålene for området. Derfor pågik der sidste efterår og vinter et stort arbejde med at vurdere betydningen af muslingefiskeriet i Limfjorden i forhold til miljømålene i vandplanerne.

Mikkel Stage oplyste, at Fødevareministeriet og Miljøministeriet var i tæt dialog om sagen, og at DTU Aqua gav faglig rådgivning til vurderingerne. Det var Fødevareministeriets samlede vurdering, at fiskeriet i Limfjorden i sæsonen 2023/24 var i overensstemmelse med vandplanernes miljømål, forudsat at fiskeriet overholdt vandplanernes dybdegrænser for ålegræs. Der var også blevet udarbejdet vurderinger for muslingefiskeri i Isefjord og langs Jyllands Østkyst efter samme model som vurderingen gældende for Limfjorden.

Mikkel Stage oplyste, at Fødevareministeriet nu var ved at forberede vurderingerne for næste sæson og at ministeriet fortsat var i dialog med Miljøministeriet om forbedring af enkeltelementer i vurderingerne.

Henrik Lund spurgte ind til muligheden for undtagelse for dybdegrænserne i dele af Lovns Bredning, hvis det grundet fysiske, miljømæssige og naturlige forhold kan vurderes, at der ikke kan vokse ålegræs under de naturlige betingelser. Henrik henviste til, at emnet havde været drøftet under arbejdet med vurderinger iht. VP3. Henrik opfordrede derudover til, at ministeriet inddrogede DTU Aqua i dialogen med Miljøministeriet.

Mikkel Stage svarede, at Fødevareministeriet fortsat var i dialog med Miljøministeriet om muligheden for undtagelser.

Henrik Nielsen bemærkede, at der ofte er iltsvind i Lovns Bredning samt, at erhvervet ønsker at fylde omplantningsbanker med muslinge yngel fra områder, som de grundet nye dybdegrænser ikke længere har adgang til. Henrik bemærkede yderligere, at det var trist at se yngel forgå grundet iltsvind.

Knud Flensted spurgte til muligheden for at vurderingerne blev delt med Muslingeudvalget.

Mikkel Stage svarede, at Fødevareministeriet gerne ville dele de faglige vurderinger, som DTU Aqua udarbejder til ministeriet. Mikkel oplyste, at ministeriet ville sende DTU Aquas faglige vurdering udarbejdet december 2023 til udvalget til orientering. Fødevareministeriet ville fremadrettet rundsende

de faglige vurderinger til udvalget i høring på samme vis som faglige vurderinger til Natura 2000-vurderinger.

Henrik Nielsen bemærkede, at man gerne så vurderingerne.

Anna-Grethe U. Pedersen bemærkede, at Lovns Bredning er et Natura 2000-område og derfor skal beskyttes yderligere sammenlignet med andre områder, som ikke er Natura 2000-områder.

3. Orientering om arbejde med konsekvensvurderinger for fiskeriaktiviteter i Natura 2000-områder

Mikkel Stage orienterede:

Der pågår i Fødevareministeriet et arbejde med at forbedre konsekvensvurderingerne for fiskeriaktiviteter i Natura 2000-områder. Det er vurderingen, at der baseret på udvikling i fortolkning af Habitatdirektivet og retspraksis er behov for at genbesøge kriterierne. Ministeriet er i dialog med Miljøstyrelsen herom. Det er ministeriets forventning, at der på visse punkter må forventes en mere restriktiv fortolkning, bl.a. ift. kumulativ arealpåvirkning og kumulativ effekt. Mikkel oplyste, at Fødevareministeriet har anmodet DTU Aqua om at igangsætte arbejdet jf. den sædvanlige arbejdsplan frem mod en eventuel åbning for fiskeri i de tre relevante Natura 2000-områder i Limfjorden. Konsekvensvurderinger ville som vanligt blive behandlet på et møde i Muslingeudvalget i sensommeren forud for en eventuel åbning af fiskeriet.

Ole Lundberg Larsen efterspurgte transparens ift. den proces, der nu vil følge ift. ændringer i kriterier i vurderingerne. Ole henviste til, at den netop gennemgåede orientering ikke belyste, hvad det konkret drejede sig om.

Anna-Grethe U. Pedersen forklarede begrebet kumulativ effekt. Det afgørende var, at man i vurderingen også medtog andre faktorer, der bevirkede skade på vand- og havmiljøet. Der var dermed tale om, at man skulle vurdere ud fra summen af menneskeskabte faktorer frem for påvirkningen af muslingefiskeriet alene.

Ole Lundberg Larsen spurgte ind til årsagen til, at kriterierne nu skulle ændres.

Mikkel Stage svarede, at det bl.a. beroede på ændringer i fortolkning og retspraksis.

Ole Lundberg Larsen understregede vigtigheden af, at der lå en grundig juridisk vurdering til grund for forvaltningsændringen.

Lidde Bagge Jensen bekræftede, at Miljøstyrelsen havde det juridiske grundlag på plads, når de påpegede nødvendigheden af at ændre på kriterierne i konsekvensvurderingerne for Natura 2000-områderne.

Henrik Lund understregede vigtigheden af at fagligheden vejede tungt, hvis der skulle ændres noget i muslinge- og østerspolitikken. Man burde ikke ændre noget uden at det var på grundlag af en behørig faglig analyse og faglig vurdering.

Mikkel Stage henviste til, at DTU Aqua udarbejdede det faglige grundlag for Fødevarerministeriet, og at det også ville være tilfældet fremadrettet. Mikkel bemærkede, at både faglighed og jura ville være afgørende i det videre arbejde med konsekvensvurderingerne.

Rasmus Wittrup bemærkede, at det største problem var, at det var kompliceret for erhvervet at navigere i regelændringer og retningslinjer. Der var et stort ønske blandt erhvervet om klare retningslinjer og klarhed omkring beslutninger. Rasmus bemærkede yderligere, at man burde se på en fremadrettet plan for det danske muslingefiskeri.

Mikkel Stage nævnte, at muslingefiskeri forventeligt også ville indgå i de kommende fiskeriforhandlinger om fremtidens erhvervsfiskeri i Danmark. Mikkel oplyste, at forhandlingerne er under forberedelse og efter planen ville ligge efter sommerferien.

Ole Lundberg Larsen understregede vigtigheden af transparens omkring kommende regelændringer generelt set. Det var vigtigt, at erhvervet ifm. tilrettelæggelse kunne se og forstå mulighederne.

Bo Husted Kjeldgaard bemærkede, at lang implementeringstid ifm. regelændringer var meget vigtig for erhvervet. De nyligt ændrede regler vedr. dybdegrænser var kommet pludseligt, hvilket man ikke ønskede gentaget. Bo bemærkede derudover, at det var til skade for miljøet, at muslingerne i Lovns Bredning i Limfjorden nu ikke kunne flyttes til omplantningsbanker grundet de nye dybdegrænser. Det resulterede i øget iltsvind i området.

4. Hjertemuslinger: Orientering om bestandsundersøgelse i 2024 samt om arbejdet med en ny forvaltningsmodel

Vedr. bestandsundersøgelse

Mikkel Stage orienterede om, at DTU Aqua var i gang at foretage bestandsundersøgelse af bestanden af hjertemuslinger i muslingeproduktionsområde 9, 11, 13 og 15 efter samme model, som blev benyttet ved sidste års undersøgelse. På baggrund af undersøgelsens resultater ville DTU Aqua rådgive om en bæredygtig kvote for områderne. Denne kvoterådgivning ville danne grundlag for ministeriets fastsættelse af en kvote for bifangst af hjertemuslinger for den kommende sæson 2024/2025. Mikkel orienterede dernæst om, at der endnu ikke var truffet beslutning om, hvorvidt der vil blive åbnet for fiskeri i den resterende del af Limfjorden, som det var tilfældet i sæsonen 2023/2024. Mikkel oplyste om kvoteudnyttelsen (hjertemuslinger) sæson 2023/2024: Der var blevet fisket 86 pct. af kvoten på 2.165 tons i område 9, 11, 13 og 15, og 1 pct. af kvoten på 884 tons gældende for den resterende del af Limfjorden.

Vedr. arbejdet med ny forvaltningsmodel

Mikkel Stage orienterede om, at arbejdet med en ny forvaltningsmodel fortsat var i gang, og at modellen indebar en omlægning af fiskeriet til et selvstændigt fiskeri. Fødevareministeriet forventede snarest at kunne oplyse Muslingeudvalget om status på arbejdet.

Ole Lundberg Larsen bemærkede, at Fødevareministeriet havde været væsentligt hurtigere til at fastsætte en kvote for fiskeriet end en ny forvaltningsmodel.

5. Orientering om status for arbejdet med revision af regelsættet for opdrætsaktiviteter

Maria Egehoved orienterede om status for arbejdet med revision af regelsættet for opdrætsaktiviteter. Fødevareministeriet havde været i dialog med flere interessenter ifm. arbejdet. Ift. udfordringer vedr. administration og visuel støj var man nået forholdsvis langt med at finde løsninger. Ift. udfordringer vedr. miljøhensyn var der fortsat en del udeståender i arbejdet. Ministeriet var ved at undersøge nærmere, hvad der skal til for at komme i mål, så der bliver taget de nødvendige miljøhensyn. Maria oplyste, at moratoriet ikke ville blive ophævet pr. 1. juli 2024.

Maria nævnte derudover, at det er planen, at Janne Palomino Dalby, som er ansat i departementet og tidligere har arbejdet med muslingefiskeri og -opdræt, vil overtage opdrætsområdet medio august 2024, da Maria selv går på barselsorlov.

6. Eventuelt

a. Orientering om implementering af Havplan

Mikkel Stage orienterede om processen for implementeringen af Havplanen, herunder om lukning for fiskeri med bundsløbende redskaber i Flensborg Fjord, Vejle Fjord og Kalø Vig. Mikkel oplyste, at Fødevareministeriet arbejdede på at implementere de forskellige elementer i aftalen om Danmarks Havplan. Forbuddet mod fiskeri med bundsløbende redskaber i Flensborg Fjord, Vejle Fjord og Kalø Vig var endnu ikke trådt i kraft. Mikkel oplyste, at ikrafttrædelse ikke ville blive pr. 1. juli 2024, hvilket var en dato, der blev nævnt på muslingeudvalgsmødet den 12. september 2023. Det var pt. ikke muligt at give en ny dato for forventet ikrafttrædelse. Sagen havde overlap til de kommende fiskeriforhandlinger om fremtidens erhvervsfiskeri i Danmark.

Ole Lundberg Larsen spurgte, om compensation til erhvervet ville blive håndteret samtidigt med selve lukningen af områderne.

Mikkel Stage svarede, at der blev taget stilling til compensation samtidigt med implementeringen af aftalen.

Marie Maar spurgte, hvordan naturgenopretning vil blive håndteret i fremtiden, herunder om der arbejdes med dispensationsmuligheder eller undtagelser fra havplanens zoner for naturgenopretningsprojekter (opdræt mhp. udlægning uden efterfølgende fiskeri, red.). Marie henviste

til, at der forventes en stigning i ansøgninger til sådanne projekter grundet vedtagelsen af naturgenopretningsforordningen mv.

Mikkel Stage svarede, at der var overvejelser i gang om dette. Fødevareministeriet havde gjort Søfartsstyrelsen opmærksom på, at der forekom uhensigtsmæssigheder i den nuværende Havplan.

Rasmus Wittrup spurgte til yngelpleje og muligheden for udlægning af yngel på Jyllands østkyst. Rasmus påpegede, at det var problematisk, at der var stor usikkerhed omkring kommende regler, og at der var områder, der var udlagt til kulturbanker og muslingeopdræt, som samtidigt var beliggende på lavere vand end dybdegrænsen.

Mikkel Stage svarede, at ændringer af områder måtte følge efter moratoriets ophævelse, og at de i Havplanen udlagte områder ville kunne justeres.

Henrik Lund spurgte, om der kun kunne foretages justeringer af Havplanen hvert 10. år.

Mikkel Stage svarede, at der kan foretages ændringer løbende.

Anna-Grethe U. Pedersen supplerede og fortalte, af Havplanen som minimum skal justeres hvert 10. år.

Anna-Grethe U. Pedersen orienterede kort om EU's naturgenopretningsforordning, som for nyligt var blevet endeligt vedtaget. Forordningen indeholder blandt andet en mere præcis definition af naturtyper inklusiv en definition af skaldyrsbanker og planer for genopretningen af disse naturtyper. Hele Danmarks havareal var omfattet af disse naturtyper. Anna-Grethe nævnte, at nationale planer, som følge af forordningen, skulle udarbejdes inden for de kommende to år, og at disse ville blive sendt i høring.

Henrik Lund spurgte, om implementeringen af den nye forordning ville føre til en mere præcis monitorering af naturtyperne.

Anna-Grethe U. Pedersen svarede, at der i forordningen også indgik bestemmelser om kortlægning af naturtyper, og at dette arbejde var yderst bekosteligt. Kommissionen var opmærksom på, at mange lande, heriblandt Danmark, manglede data på dette område. Derfor var kravene til den første runde af planer også mindre detaljeret for de marine naturtyper pga. den korte tidsfrist.

Ole Lundberg Larsen spurgte til Miljøstyrelsens planer for interessentinddragelse og opfordrede til en inkluderende proces, hvor de parter, der blev påvirket, også blev inddraget.

Anna-Grethe U. Pedersen svarede, at det forventes at være Miljøministeriets departement, der havde ansvar for interessentinddragelse, og at det var vigtigt, der blev afsat tid til høringsprocessen.

Mikkel Stage tilføjede, at Fødevareministeriet var tæt inddraget i arbejdet.

Bo Husted Kjeldgaard bemærkede, at man så frem til at se, hvordan skaldyrsbanker skulle genoprettes i Limfjorden. Bo påpegede at flere banker, på trods af flerårig fredning, fortsat lå øde hen.

Rasmus Wittrup tilsluttede sig opfordringen om at inddrage erhvervet, bl.a. pga. den historiske viden, som fiskerne besad. Rasmus bemærkede derudover, at blåmuslingerne ud for Jyllands østkyst er stoppet med at reetablere sig.

Mikkel Stage takkede udvalget for et godt møde og oplyste, at ministeriet påtænkte at afholde næste udvalgs møde i september. Ministeriet forventede at udsende invitation til dette møde snarest.